	AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ **“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ** **FƏNN SİLLABUSU** Təsdiq edirəm:_________**B.N.Quliyev** Tarix: 05 sentyabr2022

Fənnin təsviri	**Fənn (adı, krediti)**	“Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım”, 5 kredit
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Coğrafiya
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavriat
	Kurs	III
	Semestr	Payız 2022-2023 – cü tədris ili
	Təlimçi	Talıbova Lalə Vahid qızı.
	e-mail	laletalibova@gmail.com
	Telefon	060-306-36-46
	Dərsgünlərivəsaatları	Igün I saat(M), I gün II saat üst hftə(M) Vgün Isaat(S)

Tədrisdili	Azərbaycandili
Baza/ Seçmə	Baza
Tələbolunandərsliklərvədərsmaterialları	1. Şadlinski V.B., Hüseynova G.A. İnsan anatomiyası. Dərslik. Bakı, “Müəllim” nəşriyyatı, 2009, 240 s. 2. Əliyev S.C.Tibbi biliklərin əsasları. Dərslik. Bakı, 2004 3. Ocaqov H.O. Fövqəladə hallarda təhlükəsizlik (Defensiologiya) (Ali məktəblər üçün dərslik). Bakı, 2012, 368 s. 4. Musayev A.H. Mülkü müdafiə tibbi xidmətinin təşkili. Dərslik.Bakı, “Təbib” nəşriyyatı, 2011, 165 s. 5. Feyzullayeva T.Ə., Ələkbərova S.Ə., Məmmədova F.Ə. Mülki müdafiə və tibbi biliklərin əsasları. Dərslik. Bakı, 2006. 6.A.Məmmədov “Tibbi biliklərin əsaları” 7.Ailə ensiklopediyası. 8.Müxtəlif internet resursları.
İstifadə ediləcək web səhifələr	http//www.fhn.gov.az/lejistation/aze/qanunlar/420q.pdf və http://www.sehiyye.gov.az/
Fənnin xülasəsi	Bu kurs insanın həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi (Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım) məsələlərini əhatə edir. **İlkin yardım** bəhsi həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin tibbi əsasları, insan orqanizminin normal anatomiyası və fiziologiyası haqqında, fövqəladə hallarda zəhərlənmələr və xəstələnmələr zamanı ilk yardım və xəstələrə qulluq, xəstəlik haqqında anlayış, müxtəlif sistemlərin xəstəliklərinin təsviri, həkiməqədər yardım və profilaktikası, qəzalar və fəlakətlər zamanı tibbi yardım barəsindəki biliklərə həsr olunmuşdur. Bununla yanaşı özündə istehsalatda həyat fəaliyyətinin ümumi məsələlərini, insanyaşayış və iş mühiti sistemində neqativ amilləri, təhlükəsizlik texnikasını, yanğın və partlayış hadisələrində həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyini əks etdirir. **Mülkü müdafiə** bəhsi fövqəladə hallar və onların xarakteristikası, fövqəladə hallarda yaranmış şəraitin

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">qiymətləndirilməsi və əhalinin mühafizəsi, obyektlərin işinin dayanıqlığı, rabitə, xəbərdarlığın təşkili və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təmini, fövqəladə hadisələrdən mühafizə sahəsində əhalinin hazırlanması haqqındakı məlumatları cəmləşdirir</td></tr>
<tr><td>Fənnin məqsədləri</td><td colspan="2">Tələbələrə insan orqanizminin anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri və xəstəlikləri haqqında biliklərin öyrədilməsi, əmək təhlükəsizliyi məsələləri, mülkü-müdafiə tədbirləri, fövqəladə hallarda tibbi fəaliyyətin prinsipləri, ilk tibbi yardım və onun təşkili haqqındakı məlumatlarınçatdırılmasıdır.</td></tr>
<tr><td>Öyrənmə nəticələri</td><td colspan="2">Kursun sonunda tələbələr nəyi bilməlidirlər və bacarmalıdırlar:
1.Insan orqanizminin inkişaf qanunauyğunluqlarını bilərək, insanın yaş dövrünə uyğun dəyişiklərini izah etmək
2.Sağlamlıq və xəstəlik haqqında mənimsənilən ümumi məlumatlara əsasən onları fərqləndirmək
3.Tipik patoloji proseslərin bəzi formalarının (hüceyrə zədələnməsi, mikrosirkulyasiya və periferik qan dövranının pozulması, iltihab və qızdırma) baş vermə səbəblərini izah etmək
4.Yaniqları və yanma dərəcələrini fərqləndirərək müvafiq yardımın göstərilməsini bacarmaq
5.Kapilyar, venoz və arterial qan damarlarını fərqləndirmək və müvafiq damarların qanaxmaları zamanı zamanı ilk yardım göstərmək 6.Ürəyin dayanması, bayılma və epilepsiya tutmalarını izah etmək, ilk yardım zamanı insan həyatını xilas etmək üçün fərqlı üsullardan istifadə etməyi bacarmaq
7.İlk yardım gələnə qədər süni tənəffüs verməyi baçarmaq və bunun yaşdan asılı olaraq müxtəlif üsullarını bilmək
8.İstehsalat sahələrində həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təminini və insanlar üçün təhlükə törədən amilləri müəyyənləşdirməyi bacarmaq
9.Fövqəladə hallar və onların baş vermə səbəblərini izah etmək
10. Fövqəladə hallar zamanı qorunmaq və və ilk yardım üsullarını izah etmək</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Tədris metodları</td><td>Mühazirə</td><td>Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir.</td></tr>
<tr><td>Qrupmüzakirəsi</td><td>Tələbələrə fərdi mövzuda təqdimatlar verilir və müzakirəsi aparılır.</td></tr>
<tr><td>Təcrübiməşğələ</td><td>Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir.</td></tr>
<tr><td>Simulyasiya</td><td>Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir.</td></tr>
<tr><td>Layihə</td><td>Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir</td></tr>
<tr><td>Digər</td><td>Dərsin tədris zamanı mühazirə və seminar məşğələlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Qiymətləndirmə</td><td>Mövzununmənimsənilməsi</td><td>Faiznisbəti (%) vəyabal</td></tr>
<tr><td>Ballarınmaksimummiqdarı</td><td>100 bal</td></tr>
</table>

	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)
	3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çoxyaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”	
	Cəmi:	**100 bal (100%)**
Qiymətləndirmə metodları	**Tapşırıqlar:** Sərbəst iş mövzuları verilir və semester sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir. **Tələbələrə veriləcək sərbəst iş mövzuları:** 1.Fövqəladə hallarda əhalinin tibbi təminatı və tibbi xidmətin təşkili. 2.İlk tibbi yardım və onun təşkili. 3.Günvurma zamanı ilk yardım 4. Çıxıqlar, sümük sınıqları. Bu proseslər zamanı ilk tibbi yardım 5 Fövqəladə hallarda zəhərlənmələr və xəstəliklər zamanı həkimə qədər ilk yardım və xəstələrə ümumi qulluq 6. Sağlamlıq və xəstəlik anlayışları. 7.Tipik patoloji proseslərin bəzi formaları (hüceyrə zədələnməsi və iltihab). 8. Qanaxmaların təsnifatı və qanaxmalar zamanı ilkin yardım. 9. . Bədən hərarəti, nəbz, arterial təzyiq: onların təyini və qiymətləndirilməsi. 10. İmmobilizasiya, şinaların qoyulması. 11. Miokard infarktı, kəskin ürək (ürək astması, ağciyər ödemi) və damar (bayılma, kollaps) çatmamazlığı zamanı ilk tibbi yardım 12. Ürəyin qapalı masajı. 13. Qapalı və açıq zədələnmələr. Zədə şoku. 14. Bioloji zədələnmə ocağında yoluxucu xəstəliklər zamanı ilk tibbi yardım. 15. Suda batanların xilas edilmə üsulları və onlara ilk tibbi yardımın göstərilməsi 16. Kəskin zəhərlənmələrdə ilk yardımın təşkili. 17. Cərrahi infeksiya, antiseptika və aseptika üsulları. Desmurgiya. 18. Qida zəhərlənmələri zamanı ilk yardım tədbirləri 19. Kəskin peritonit: əlamətləri, ilk tibbi yardım. 20.Tetanus və qazlı qanqrena. Yanıqlar, donmalar, elektrozədələr: ilktibbi yardım. **Təqdimat:** Slaydlarla hazırlanan mövzular təqdimat şəkilində sunulur və qiymətləndirilir. **Kollokvium:** Semestr ərzində 3 (üç) dəfə yazılı, şifahi və test şəkilində olur və qiymətləndirilir.	

Qaydalar	**Davamiyyət:** Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. **Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar:** Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz. Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunmağı ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.

Tematik plan

Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1	19.09.2022	**“Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım” fənni, onun əsas vəzifələri. Tibbi yadımın növləri.** *Fənninin tərisində əsas məqsəd fövqaladə halar və müharibə zamanı tibbi mühafizə üsullarını və tibbi yadımın növlərini bilmək*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh9-12)** **Tapşırıq:**.*Fövqaldə halar və bədbəxt hadisələr zamanı Həkimə qədərki yardımın zəruriliyini göstərişlərvə elementləri*
2	26.09.22	**Təbii fəlakət və qəzalar zamanı ilk tibbi yardımın əsas elementləri.İlk tibbi yardımın ümumi qaydaları.İlkin tibbi yardım çantasının təşkili.** *“Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım” fənninin mahiyyətini. Fövqaldə halar və bədbəxt hadisələr zamanı Həkimə qədərki yardımın zəruriliyini göstərişlər və elementləri .*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh12-15)** **Tapşırıq:**. ***Mülki müdafiə zamanı özü və ətrafındakı digər şəxslərin həyatını qurtarmaqüçün ilkin tibbi yardım üsulları topplusunu.İlkin tibbi yardım çantasını hazırlamağı.***
3	25.02.22	**Sağlamlıq və xəstəlik.Müxtəlif zədələnmələr və Xəstəliklər zamanı daşınma qaydaları.** *Sağlamlıq və xəstəlik haqqında ümumi anlayış.Xəstəliklərin səbəbləri və yaranma şəraiti. Xərəkdə daşınma zamanı qaydalara əməl etməyi*	**Dərslik:** Feyzullayeva T.Ə., Ələkbərova S.Ə., Məmmədova F.Ə. Mülki müdafiə və tibbi biliklərin əsasları. Dərslik. Bakı, 2006 **(səh 17-26)** **Tapşırıq:**.*Xərəkdə daşınma zamanı qaydalara düzgün ardıcıllıqla əməl etməyi*

4	26.09.22	**Zədələnmələr.Zədələrin mahiyyəti və növləri.Qapalı zədlər.Qaplı zədələr zamanı ilkin yardım**. *Zədələnmələrin təsiri zədələnmlərin təsiri növləri.Mexaniki zədələnmələr*	**Dərslik:Q.Qafur;İlk tibbi yardım;(səh57-60)** **Tapşırıq:**. *Əzilmələr gərilmələr yırtıqları bir birindən fərqləndirmək və bu zaman düzgün ilkin yardımı göstərmək üsullarını bilmək.*
5	03.10.22	**Sınıqlar.Çıxıqlar** *Sınıqların növləri.Qapalı və açıq sınıqlar, qapalı və açıq sınıqların bir birndən fərqləndirmə üsulları*	**Dərslik:Q.Quliyev;İlk tibbi yardım;(səh60-67)** **Tapşırıq:**. *Sınıqların müxtəlif növlərini bir birindən fərqləndirməyi bacarmaq sınıqlar zamanı ilk yardımın əhəmiyyəti və sümük sınıqları zamanı ilk yardım göstərmək.*
6	10.10.22	**Açıq zədələr və ya yaralanmalar.Yaralanmalar zamanı ilk yardım.** *Açıq zədələrin mahiyyəti əlamətləri növləri və ilkin yardım üsulları.Yaraların növlərini bir birindən fərqləndirməyi bacarmaq. Yaralanmalar zamanı ilkin yardımın əsas vəzifəsinin yaralını dərhal müalicə ocaqlarına aparmağın vacibliyinin əhəmiyyətini izah etmək.*	**Dərslik:A.Məmmədov;Tibbi biliklərin əsasları(səh501-503)** **Tapşırıq:**.*Zədələnmənin növünü müəyyən etmək, növündən asılı olaraq zədəyə düzgün və vaxtında göstərilən ilk tibbi yardım qaydalarını bilmək.*
7	10.10.22	**Desmurgiya.Sarğılar haqqında təlim. Bint sağrılarının qoyulma qaydaları.** *Sarğiların növləri:yumşaq və bərk sağrılar.Yumşaq və bərk sağrılara işlədilən materiallar.Sarğının sarınma qaydalarını öyrətmək.Orqanizmdə zədələnmə yerindən asılı olaraq müxtəlif sarğıların qoyulma qaydasını öyrənmək və sağrı növlərini fərqləndirmək.*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh171-180)** **Tapşırıq:**.*Bədənin müxtəlif nahiyələrində yumuşaq sarğıqoymağı. Bbint sağrısını qoymağı,əsəs sarğı matriyallarini bir birindən fərqləndirməyi.*
8	17.10.22	**Elektrik travması və ildırım zədəsi zamanı ilk yardım.***Cərəyanın sinir sisteminə təsir mexanizmi.Cərəyanın gücündən və gərginiyindən asılı olaraq zərərçəkənin aldığı travmalar.*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh131)** **Tapşırıq:**.*Elektrik travması və ildırım zədəsi zamanı ilk yardım göstərilmə ardıcıllığını bilmək*
9	24.10.22	**Suda boğulma və torpaq altında qalma zamanı ilk tibbi yardım.***Suda boğulmanın növlərini.Sudaboğulanayaxınlaşma.Zərərçəkənin təxliyyəsi*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh148-153)** **Tapşırıq:**.Suni tənəffüs və üək masajı haqqında məlumat toplamaq

10	24.10.22	**Quduz heyvan və zəhərli ilan dişləməsi zamanı ilk yardım.** *Quduzluğ xəstəliyi haqqında məluma vermək.və quduzluğa qarşı peyvənd olunmağın vacibliyini izah etmək.*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh110-111)** **Tapşırıq:**. *Quduz heyvan və zəhərli ilan dişləməsi zamanı ilk yardım üsullarının mahiyyətini aşilamaq.*
11	31.10..22	**Qida zəhərlənmələri zamani ilk tibbi yardım.** *Qida zəhərlənməsinin səbəbləri və əlamətləri haqqında məlumat vermək. Qida zəhərlənməsinin qarşısının almaq üçün gorülməsi vacib olan işlərə diqqət etməyin əhəmiyyetini aşılamaq.*	**Dərslik:Ailə ensiklopediyası(səh 47)** **Tapşırıq:**.*Qida zəhərlənməsinin baş verməməsi üçün nələrin vacibliyini və zəhərlənmənin əlamətlərini müəyyən etməy*i.
12	07.11.22	**Dəm və işiq qazı ilə zəhərlənmə zamanı ilk tibbi yardım.** ***Dəm qazı ilə zəhərlənmənin əlamətləri.*** *əgər zərərçəkən nəfəs almırsa və ürək dayanmışsa dərhal reanimasiya tədbirlərinə başlamalı “Ürəyin xarici masajı” və “Süni tənəffüs” proseslərini tətbiq etməyi.*	**Dərslik:İnternet resursları.** **Tapşırıq:**. *Zərərçəkənin alnına, sinəsinə soyuq kompres qoymaq və zərərçəkən nəfəs almırsa və ürək dayanmışsa dərhal “Ürəyin xarici masajı” və “Süni tənəffüs” verməyin usullarını tətbiq etməyi bacarmaq.*
13	07.11.22	**Donma əlamətləri təsnifatı.İstivurma və Günvurma zamanı ilkin tibbi yardım.** *İstivurma və donmanın növləri və prflaktikasını izah etmək.*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh140-144)** **Tapşırıq:**. *Donma əlamətləri təsnifatı.İstivurma və Günvurma zamanı ilkin tibbi yardım.*
14	14.11.22	**İnsult epilepsiya və isteriya tutmaları zamanı ilkyardım. İnsultun baş vermə səbəbləri və növləri haqqında ümumi məlumat.İnsultun ilkin əlamətləri.**	**Dərslik:Ailə Tibb Ensiklopediyası(səh26-27)** **Tapşırıq:**.Təzyiq ölçməyi öyrənmək və tətbiq etmək.
15	21.11.2022	**Qanaxmalar.Qanaxmaların növləri.Qanaxmalar zamanı ilkin yardım.** Qanaxmanın səbəbləri və qanaxmanın növləri.Arterial venoz və kapliyar qanaxmaları bir birindən fəqləndirmək.Qanaxmanın dayandırılması.	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh108-117)** **Tapşırıq:**.Turnanın bağlama texnikası.Burun ağciyər və mədə qanaxmaları zaman ilk yardım

16	21.11.2022	Yaraların infeksiyalı fəsadları. *Yaralara vaxtında ilkin tibbi yardım göstərmək və yaralara irin törədən mikroorqanizmalar düşməsi nəticəsində yaranan infeksiyalar. fəsadlar zamanı infeksiyanına endogen və ya ekzogen mənşəli olmasını fərqlndirmək.*	**Dərslik:(İnternet resursları) Tapşırıq:**. *Qızıl yel tetanus və qanqrena quduzluq zamanı ilkin tibbi yardım göstərmək haqqındə ətraflı məlumat toplamaq.*
17	**28.11.2022**	**Aseptika və antiseptika. İnfeksion xəstəliklər Tənəffüs yolları, qan, dəri və zoonoz infeksiyaları.** *İnfeksiyalar haqqında ümumi məlumat.Mikroblar, onların xüsusiyyətləri.*	**Dərslik:A.Məmmədov ;Tibbibiliklərin əsasları;;(səh110-114) Tapşırıq:.** *Aseptika və antiseptika haqqinda məlumat və bu qanunauyğunluğa ilk tibbi yardım zamanı əməl etmək.*
18	**05.12.2022**	**Xüsusi təhlukəli infeksiyalar.** Xüsusi təhlükəli infeksiyalar haqqında hamının məlumatı olmalıdır.çünki bəzi ölkələr bu xəstəlikləri törədən viruslardan bioloji silah kimi də istifadə edə bilərlər.əvvəllər xüsusi təhlükəli infeksiyalata vəba,taun,sibir yarası(qara yara)aid idi.indi bu siyahıya hemorragik qızdırmalar olan Lassa,Meymun ,Marburq,Ebola qızdırması ,təbii çiçək,tulyaremiya,respirator xəstəlik olanSARS virusu da daxil olub.	**Dərslik:İnternet resursları Tapşırıq:.** xüsusi təhlükəli infeksiyalar siyahısını hər kəsin bilməsinin faydaları. Bu baxımdan çox şey asılıdır. Xüsusilə təhlükəli infeksiya adlı yoluxucu xəstəliklər, ani görünüşü, sürətli yayılması, virus yayılması, ağır kurs, ölüm yüksək faiz: ilə xarakterizə olunması
19	**05.12.2022**	**Yolxucu xəstəliklər.** *Yolxucu xəztəliklərin növləri.Yolxucu xəstəliklərdən qorunma üsulları.*	**Dərslik:A.Məmmədov;Tibbi biliklərin əsasları; (səh622-625) Tapşırıq:.** *Yolxucu xəztəliklərin növləri.Yolxucu xəstəliklərdən qorunma üsulları haqqında məlumat.*
20	**12.12.2022**	**Şişlər. Zərərli vərdişlər və bəzi digər xəstəliklər**. Şişlər və onların növləri. Bədxassəli şişlərin inkişaf dövrləri. Xərçəng xəstəliyi: Ağciyər xərçəngi, mədə xərçəngi, dəri xərçəngi. Xərçəng xəstəliyi: Süd vəzilərinin xərçəngi, qida borusunun xərçəngi	**Dərslik:H.M.Hacıyev;Tibbi biliklərin əsasları; səh 335-338və 358-379) Tapşırıq:.** Şiş toxuması haqqinda ümumi məlumatı Şişlərin təsnifatını böyuməsini əmələ gəlmə səbəblərini Metastaz anlayışını

21	19.12.22	**Şok.Şokun təsnifatı.** *Şokun patogenezi.Şokun növləri və bu növləri fərqləndirməyi fərqləndirmək.*	**Dərslik:M.Abbasov;İlk yardım;(səh90-96)** **Tapşırıq:**. *Şokun təsnifatı. Şokun patogenezi*
22	19.12.22	**Kimyəvi qırğın silahı ocağında ik tibbi yardım.** *Kimyəvi silahı aşağıdakı xüsusiyyətlərinə görə təsnif olunur:İnsan orqanizminə təsir xarakterinə görə.Taktiki təyinatına görə;Təsir tezliyinə görə;Dayanıqlığına görə;Tətbiq vasitələrinə görə.*	**Dərslik:A.Məmmədov ;Tibbi biliklərin əsasları;(səh593-596)** Tapşırıq:. *Öldürücü (sinir-paralitik, dəri- deşici, ümumi zəhərləyici, boğucu təsirli);Ziyanverici (Psixotrop maddələr və İrritantlar)*.kütləvi qırğın silahları haqqında məlumat
23	26.12.2022	**Şüa xəstəliyi.** *Şüa xəstəliyinin kəskin, yarımkəskin və xronik formaları haqqında məlumat və bu formaların yaranma səbəbi ni bilməyi. Şüa zədələnməsinin ilk əlamətlərini*	**Dərslik:A.Məmmədov ;Tibbi biliklərin əsasları;(səh584-585)** **Tapşırıq:**. *Şüa xəstliyi zamanı baş verə biləcək aşağıdakı əlamətlərli*

N	Məşğələlərin adı (seminar)	Saat	Tarix	Qeyd
1	"Mülki müdafiə və ilin tibbi yardım" fənni, onun əsas vəzifələri. Tibbi yadımın növləri. İlkin tibbi yardım çantasının təşkili.	2	16.09.2022	
2	Sağlamlıq və xəstəlik.Müxtəlif zədələnmələr vəXəstəliklər zamanı daşınma qaydaları	2	23.09.2022	
3	Zədələnmələr.Zədələnmənin ümumi əlamətləri.Zədələnmələr zamanı ilkin tibbi yardım.	2	30.09.2022	
4	Desmurgiya.Sarğılar haqqında təlim. Bint sağrılarının qoyulma qaydaları.	2	07.10.2022	
5	Elektrik travması və ildırım zədəsi Suda boğulma və torpaq altında qalma zamanı ilkin tibbi yardım.	2	14.10.2022	
6	Qida zəhərlənmələri zamani ilk tibbi yardım. Quduz heyvan və zəhərli ilan dişləməsi zamanı ilk yardım.	2	21.10.2022	
7	Dəm və işiq qazı ilə zəhərlənmə zamanı ilk tibbi yardım.	2	28.10.2022	
8	Donma əlamətləri təsnifatı.İstivurma və Günvurma zamanı ilkin tibbi yardım.	2	04.11.2022	
9	İnsult epilepsiya və isteriya tutmaları zamanı ilk tibbi yardım.	2	11.11.2022	
10	Qanaxmalar.Qanaxmaların növləri.Qanaxmalar zamanı ilkin yardım.	2	18.11.2022	
11	Yaraların infeksiyalı fəsadları.	2	25.11.2022	
12	Aseptika və antiseptika. İnfeksion xəstəliklər Tənəffüs yolları, qan, dəri və zoonoz infeksiyaları.	2	02.12.2022	
13	Yolxucu xəstəliklər.	2	09.12.2022	
14	Şişlər. Zərərli vərdişlər və bəzi digər xəstəliklər.	2	16.12.2022	
15	Kimyəvi qırğın silahı ocağinda ik tibbi yardım.	2	23.12.2022	

Fənn müəllimi; Talıbova Lalə Vahid qızı.